

Voorlegger vergadering Raad van Bestuur UWV

Vergadering Raad van bestuur	
Datum	2 mei 2023
Agendapunt	Agendapunt 8 Nummer 23-152
Onderwerp	CO ₂ -footprint 2022
Directeur	Directeur Bestuurszaken
Opsteller	5.1 lid 2 sub e
Portefeuillehouder RvB	Nathalie van Berkel
Onderwerp heeft instemming van	
Directeur	Toelichting
Directeur HRM	
Directeur FB	<i>De doelstellingen op gebied van klimaatneutraliteit heeft Facilitair Bedrijf nadrukkelijk onderdeel gemaakt van zijn strategie om maximaal bij te kunnen dragen aan deze doelstellingen. Door het inzetten van onze deskundigheid en van daaruit maatregelen te nemen, nemen we onze verantwoordelijkheid. FB heeft kennis genomen van de voorlegger CO₂-footprint zoals nu voorligt, maar is niet betrokken geweest bij de totstandkoming ervan. Dat betreft FB gezien meerdere inhoudelijke componenten en de voorstellen betrekking hebben op FB en door FB moeten worden uitgevoerd. FB is niet in de gelegenheid geweest om de voorstellen te toetsen op haalbaarheid of werkbaarheid. Sommigen voorstellen voert FB al uit en van andere voorstellen is er afhankelijkheid van andere partijen, zoals in de multi tenant panden. Gezien onze nadrukkelijke rol, impact en deskundigheid van FB, is FB voorstander om van te voren mee te kunnen denken met een dergelijke voorlegger om gezamenlijk zowel ambitieuze als realistische maatregelen te kunnen formuleren. Daarnaast ziet FB ook het risico dat maatregelen, zoals het sluiten van panden op vrijdag, geen rekening lijken te houden met het gedragscomponent binnen onze organisatie en de eventuele noodzakelijke (fysieke) dienstverlening aan cliënten. Betrokkenheid van een onderdeel als HRM en breed commitment binnen de organisatie is essentieel om verandering te kunnen bewerkstelligen. Kortom, FB onderschrijft de duurzaamheidsdoelstellingen van UWV en wil vanuit zijn verantwoordelijkheid maximale impact maken. Daarvoor is gezamenlijke optrekken en afstemming van essentieel belang.</i>

Door Raad van bestuur te nemen besluiten

1. Kennisnemen van de CO₂-footprint over 2022.
2. Directies van divisies en staven opdracht geven om bij te dragen aan het continueren van de sturing op de vastgestelde doelstellingen voor het terugdringen van binnenlandse en buitenlandse dienstreizen, het stimuleren van het gebruik van OV voor zakenreizen, papierverbruik en afval binnen hun organisatieonderdeel.

Samenvatting onderwerp en reden bespreking

Met de vastgestelde RvB-doelstelling 'klimaatneutraal in 2030' brengt Bestuurszaken MVO na afloop van elk kalenderjaar de CO₂-uitstoot in kaart door middel van het opstellen van een CO₂-footprint. Dit wordt gedaan voor de CO₂-uistoot die we veroorzaken vanuit onze eigen bedrijfsvoering. Algemene conclusie is dat de CO₂-reductie aan het stagneren is. De CO₂-footprint 2022 laat een netto uitstoot zien van 9.144 ton. Dat is een reductie van 9,3% ten opzichte van 2021. In totaal zien we een CO₂-reductie van 65% in 2022 ten opzichte van 2017 (nulpunt). In 2021 was dit 62%. Dat betekent dat wij in 2022 slechts 3% dichterbij het doel klimaatneutraliteit zijn gekomen.

Ondanks de lichte toename in de reductie, kan er gesteld worden dat er sprake is van stagnatie als er gekeken wordt naar de periode van 2020 tot en met 2022, terwijl nog ruim een derde van de CO₂-uitstoot te reduceren is. In hoeverre dit te realiseren is, wordt in onderstaande alinea's toegelicht.

In 2021 realiseerden we een reductie van 9% ten opzichte van 2020. In 2020 was die reductie 12% ten opzichte van 2019. In de jaren daarvoor was de reductie van jaar tot jaar significant hoger (in 2019 17% ten opzichte van 2018 en in 2018 31% ten opzichte van 2017 wat het nulpunt is). Daarmee is stagnatie evident.

Aan de hand van de CO₂-footprint wordt de CO₂-reductie over 2022 verder toegelicht:

Energieverbruik (elektriciteit en brandstof & warmte)

Het aandeel elektriciteit beslaat 28% (3.254 ton CO₂) van de totale footprint in 2022. Voor brandstof en warmte is dat 34% (3.950 ton CO₂). De emissies door energieverbruik zijn in 2022 aanzienlijk lager dan in 2021. Dit is vooral toe te schrijven aan het gedaalde verbruik van brandstof en warmte (28%) en voor een kleiner deel aan het elektriciteitsverbruik (4%). Het besluit om de thermostaat twee graden lager te zetten (19-gradennorm) heeft bijgedragen aan de reductie.

Voor de komende jaren willen we blijven inzetten op het verder reduceren van het energieverbruik en doorgaan met het zelf opwekken van energie, mede met het oog op het verkleinen van de afhankelijkheid van Russisch gas. Het onderzoek van Facilitair Bedrijf Huisvesting 'van het gas af' dat in 2022 is gestart loopt door in 2023. Op 13 panden liggen zonnepanelen. Door het opvoeren van het opwekken van eigen energie en de opbrengst (in Kwh) goed in kaart te brengen kan de inkoop van elektriciteit verder gereduceerd worden. Verdere energiereductie is ook mogelijk, met name door efficiënter om te gaan met elektriciteit in onze panden. Door verder in te zetten op groene energie (van wind of zon) van Nederlandse oorsprong kan de impact van het elektriciteitsverbruik verder gereduceerd worden. In het kader van hybride werken kunnen mogelijk installaties op etages of panden worden uitgezet of afgesloten. Dit jaar moet duidelijk worden of en in welke mate minder vierkante meters moeten worden gehuurd. Voorstellen daartoe kunnen worden meegenomen in het meerjarenhuisvestingsplan.

In dat plan kan onder andere worden overwogen om naast de 19-gradennorm in de winter een 23-gradennorm in de zomer te hanteren, waarbij niet eerder wordt gekoeld dan wanneer de temperatuur boven de 23 graden komt. Daarnaast kan er onderzocht worden of, waar we op één locatie meerdere panden hebben, het mogelijk is om op vrijdagen slechts één pand te openen.

Zakelijk verkeer

Bij de CO₂-uitstoot van dienstreizen ander vervoer (av, lees eigen vervoer) zien we in 2022 een stijging. Dit in tegenstelling tot de trend in eerdere jaren. De stijging is deels te verklaren doordat we (post-COVID) meer zijn gaan reizen. Een analyse per organisatieonderdeel laat zien dat de UWV-brede doelstelling: minimaal 80% dienstreizen met ov, in 2022 niet wordt gehaald. UWV-breed werd slechts 25% van de zakelijke reizen afgelegd met het ov. Pre-COVID (2019) was dit nog 77%. In samenwerking met UWV-gedragswetenschappers wordt momenteel onderzocht waarom de doelstelling '80% van de zakelijke reizen met het ov' niet behaald wordt. Met uitkomst van dit onderzoek kan de trend mogelijk weer omgebogen worden richting meer dienstreizen met het ov. Dit vraagt ook van het management standaard ov te handhaven en kritisch om te gaan met declaraties eigen vervoer (av). BZ MVO draagt zorg voor het (halfjaarlijks) opleveren van sturingsinformatie omtrent dienstreizen op staf/divisieniveau.

Het wagenpark van UWV groeit geleidelijk naar CO₂-neutraal. Vanaf 2024 kan er alleen nog emissievrij (ev) worden besteld. Stand Q4 2022 is: 105 ev-auto's in het wagenpark, een toename van 50% ten opzichte van 2021. Dit is 21,3% van het totale wagenpark dat 493 auto's omvat. Het percentage ev zal de komende jaren gestaag stijgen. Naast de transitie naar EV-auto's dient te worden onderzocht of het wagenpark kan krimpen in aantal auto's. De krapte in de arbeidsmarkt dient hierbij te worden meegewogen.

De CO₂-uitstoot als gevolg van het totale zakelijk verkeer bedroeg bij de nulmeting (2017) 26% van de totale CO₂-uitstoot, oftewel 4.926 ton. 5% daarvan werd door vliegvluchten veroorzaakt. Het aantal vliegekilometers bedroeg in 2017 in totaal 1,5 miljoen, waarvan meer dan de helft binnen Europa. In 2022 zien we dat er een stuk minder is gevlogen ten opzichte van 2017, waarbij wel een stijging te zien is ten opzichte van 2021.

In 2021 werd er op regionaal en intercontinentaal niveau helemaal niet gevlogen. Wel werd gevlogen op Europees niveau met 12,3 ton CO₂-uitstoot. In 2022 werd op alle niveaus gevlogen met een totale uitstoot van 81 ton CO₂-uitstoot als gevolg. De RvB heeft in de vergadering van 16 november 2021 vastgesteld dat regionale reizen per vliegtuig van 700 km of minder naar nihil teruggebracht moeten worden in 2024. Het

reizen per trein op kortere en middellange afstanden en meer online vergaderen in plaats van fysieke bijeenkomsten moet helpen deze tussendoelstelling te realiseren. Dit vraagt van het management om de standaard ov voor regionale reizen te handhaven.

Papierverbruik

Sinds Q4-2020 wordt het gebruik van printpapier op organisatieonderdeel- en kostenplaatsniveau in kaart gebracht. Dit laat grote verschillen zien, die deels verklaarbaar zijn uit de aard van het werk. In 2022 realiseerden we met printverbruik een reductie van 10,7% (3,8 miljoen vel) ten opzichte van 2021.

In verhouding tot de totale CO₂-uitstoot van 2022 beslaat het papierverbruik 2,9% van de footprint (246,83 ton CO₂; 49,37 miljoen vel). Dat betekent dat er stijging van 14,31% te zien is in het totale papierverbruik ten opzichte van 2021. De stijging is het resultaat van een toename van handelsdrukwerk (briefpapier, kantoorartikelen, drukwerk e.d.) in 2022. De printgegevens per organisatieonderdeel, zonder het drukwerk, laten wel een daling zien in het papierverbruik, van 35,6 mln vel naar 31,8 mln, dat is 10,7%). De toename in het gebruik van drukwerk wordt onderzocht door FB. Een verdere daling is te realiseren door per organisatieonderdeel verder in te zetten op het uitnutten van digitale alternatieven. Het organisatieonderdeel dat het meeste papier verbruikt in 2022 is Bezwaar en Beroep (BB). BZ MVO onderzoekt samen met BB en de Rechtspraak of digitale alternatieven vaker ingezet kunnen worden in het delen van informatie.

We constateren dat waar dubbelzijdig de norm is, dit organisatiebreed bij slechts 52,4% van de printopdrachten gebeurt. De ambitie voor 2023 is al haalbaar als er 80% dubbelzijdig wordt geprint. BZ MVO stimuleert en monitort het dubbelzijdig en zwart/witprinten.

Vanuit het streven naar klimaatneutraliteit verdient het aanbeveling om de dalende trend van het totale papierverbruik in 2021 weer op te pikken. Daarbij gaat het om het vasthouden van de dalende trend van het gebruik van printpapier en vooral het reduceren van de hoeveelheid handelsdrukwerk. We vragen alle directies hieraan bij te dragen. BZ MVO draagt zorg voor het (per tertaal) opleveren van sturingsinformatie omtrent papierverbruik op staf/divisieniveau.

Afval

In 2022 hebben we ten opzichte van 2021 meer afval geproduceerd. Een verklaring hiervoor is dat we meer op kantoor zijn gaan werken ten opzichte van 2021. Als we verder terugkijken zien we wel dat er aanzienlijk minder afval wordt geproduceerd ten opzichte van jaren voor de COVID-pandemie. De productie van restafval in kg per fte in 2022 ligt op 12,1 kg/fte. In 2021 was dit 12,9 kg/fte. In 2020 was dit 14,2 kg/fte en in 2019 24,9kg/fte.

Vanaf 2024 is nieuwe wetgeving met betrekking tot wegwerpbekers van kracht. Dit houdt in dat plastic bevattende wegwerpbekers vanaf 2024 alleen nog mogen worden gebruikt, als die minimaal voor 75% worden ingezameld voor hoogwaardige recycling oplopend tot 90% in 2026. UWV neemt volledig afscheid van de wegwerpbeker. Momenteel wordt aan de hand van een pilot onderzocht of het gebruik van een eigen (zelf mee te nemen) mok een werkbaar alternatief is. Het meebrengen van een eigen mok, deze met koud water afspoelen aan het eind van de werkdag, en vervolgens thuis schoonmaken is verreweg het minst milieubelastend. De uitkomst van de pilot moet nog worden onderzocht. Doordat we in 2022 meer op kantoor zijn gaan werken zien we een stijging in het gebruik van de bekertjes ten opzichte van 2021. De verwachting is dat wij een aanzienlijke daling zullen zien in 2023 vanwege het gefaseerd afschaffen van de bekertjes en de pilots die worden uitgevoerd. In 2024 zal het gebruik nihil zijn.

Gevolgen voor mensen

Medewerkers (en specifiek de jongere generatie medewerkers) zijn kritisch op de rol die UWV als organisatie inneemt ten opzichte van het verkleinen van onze negatieve impact op het milieu. Op basis van online dialoogsessies met het Generatiepanel komt naar voren dat met name jonge medewerkers de pijler Milieu van het UWV-brede MVO-beleid serieus nemen.

Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV

Met de ambitie 'klimaatneutraal in 2023' levert UWV een substantiële bijdrage aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot en daarmee aan het beperken van de opwarming van de aarde. Verdere CO₂-reductie kan bewerkstelligd worden door meer in te zetten op vermindering van energieverbruik, inzetten op meer dubbelzijdig printen en het stimuleren van het gebruik van OV voor zowel zakenreizen als woon-werkverkeer.

De nationale klimaatdoelen zijn vastgelegd in een Klimaatwet waarin de volgende doelstellingen van het klimaatbeleid voor 2030 en 2050 wettelijk zijn verankerd: Nederland moet in 2050 de uitstoot van broeikasgassen met 95% gereduceerd hebben t.o.v. 1990¹.

Zonder aanvullende stappen is het risico dat we de klimaatambitie niet gaan waarmaken.

Strategische aspecten van het besluit

Op basis van online dialoogsessies met het Generatiepanel komt naar voor dat met name jonge medewerkers het MVO-beleid serieus nemen, met name pijler Milieu. Inzetten op onze milieudoelen kan daarom bijdragen aan de aantrekkelijkheid van UWV voor jonge medewerkers.

Bedrijfsvoering (personeel/financieel)

Door het opvolgen van maatregelen uit de roadmap klimaatneutraliteit kan voor huisvesting max. 4.481 (14,3%) ton CO₂ per jaar van de huidige pand uitstoot structureel worden verminderd met een netto resultaat van de investering binnen 10 jaar à €5.274.001. Voor zakelijk verkeer levert dat een CO₂ besparing op van max. 3.274 ton CO₂/ jaar (10,4%) met netto resultaat van de investering binnen 10 jaar à € 11.303.033. De reductie van 30% in dienstreizen AV zal naar verwachting een besparing van 300 ton uitstoot in CO₂-emissies en €384.155 opleveren.

Duurzaamheid

Met de ambitie 'klimaatneutraal in 2030' levert UWV een substantiële bijdrage aan het terugdringen van de CO₂- uitstoot en daarmee aan het beperken van de opwarming van de aarde. Ook draagt deze ambitie bij aan het behalen van de regeringsdoelstelling om de CO₂-uitstoot van heel Nederland in 2030 terug gebracht te hebben met 49%. Deze doelstelling heeft UWV al in 2020 gerealiseerd.

Vervolgtraject besluitvorming

Tussendoelstellingen op een aantal aspecten van de CO₂-footprint zijn vastgesteld om de overige CO₂-uitstoot (34%) te reduceren, tot nihil in 2030. We vragen de RvB opdracht te geven aan alle directies om uitvoering te geven aan deze tussendoelstellingen binnen hun eigen organisatieonderdeel. Daarnaast de MVO-KPI's op te volgen zoals die zijn opgenomen in het managementcontract. Deze vervolgacties moeten bijdragen aan het vasthouden van de dalende trend, teneinde de doelstelling klimaatneutraal in 2030 te halen.

Communicatie

De CO₂-footprint en MVO-resultaten van 2022 worden door middel van een infographic gecommuniceerd. Dit overzicht geeft in een oogopslag weer wat de ontwikkelingen in het jaar 2022 zijn geweest op MVO-gebied. Deze infographic wordt gedeeld met alle organisatieonderdelen en is beschikbaar op de Digitale Werkplek.

Openbaarheid

Deze documenten kunnen openbaar gemaakt worden (onderbouw ook de keuzes voor opties 2, 3 en 4):

1	☒	Ja, in hun geheel.
2	☐	Deels, markeer in de documenten wat niet openbaar gemaakt kan worden.
3	☐	Nee, de bijbehorende bijlage(n) niet.
4	☐	Nee, helemaal niet.

¹ Klimaatplan 2021-2030 – Rijksoverheid.